

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:81

av Maria Malmer Stenergard och Erik Andersson (båda M)

Neutrala tobaksförpackningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumenters behov av information även på tobaksförpackningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

EU:s tobaksdirektiv presenterades våren 2014 och det utreds nu av regeringen med sikte på att utredningen ska vara klar i början av 2016. Sedan tidigare har Sverige ett särskilt undantag inom EU som slår vakt om rätten att sälja snus inom landet. I ett tilläggsdirektiv till regeringens utredning som presenterades den 19 februari 2015 finns ett uppdrag om att se över möjligheten till både exponeringsförbud för tobaksprodukter och krav på neutrala tobaksförpackningar. Detta innebär att snus framöver endast kan komma att säljas under disk och i förpackningar som är neutrala utan specifika varumärken.

Den svenska snustillverkningen sker sedan 1971 enligt livsmedelslagstiftningens krav, vad avser kvalitet, hygien, riskfria halter av potentiellt skadliga ämnen, precis som andra livsmedel. Enligt lagen finns också krav på innehållsförteckning.

Enligt gällande EU-rätt har man fortfarande möjlighet att smaksätta snus, eftersom snuset är undantaget i tobaksdirektivet. Den pågående utredningen har dock tolkat direktiven oerhört snävt och menar att Sverige förvisso kan smaksätta sitt snus, men att vi inte kan märka ut smaken på förpackningen och att vi i det hänseendet faller under direktivet. Man skulle här kunna göra en syftestolkning av direktivet, men det har utredaren valt att helt bortse från. Utredaren menar att man i stället ska överlåta åt varje

enskilt försäljningsställe att märka hyllorna, i stället för att dosorna ska vara märkta. Detta är negativt för konsumentskyddet.

Den enskilde konsumenten har rätt till information. Det bör alltid finnas en innehållsförteckning på en produkt. Inte minst är detta viktigt när det gäller tobaksprodukter. I ett fritt och öppet samhälle finns också möjligheten att välja mellan olika produkter. Reklamen och varumärken garanterar den enskilde konsumenten detta. Enhetliga förpackningar motverkar detta syfte.

Bortsett från att neutrala förpackningar är negativt för konsumentskyddet, finns det tryckfrihetsrättsliga och marknadsföringsrättsliga frågetecken. Det är högst tveksamt om ett exponeringsförbud är förenligt med tryckfrihetsförordningen, eftersom tobaksförpackningen är en tryckt skrift. Det är också tveksamt om förbudet är förenligt med varumärkeslagstiftningen. Om man inte använder sitt varumärke så kan man nämligen tappa skyddet för det.

Mot bakgrund av ovanstående bör riksdagen tillkännage för regeringen att neutrala tobaksförpackningar inverkar negativt på konsumentskyddet och att utredarens uppdrag i den delen bör avslutas.

Maria Malmer Stenergard (M)

Erik Andersson (M)